

Розділ II. Інноваційні процеси в освіті

УДК 37.014.623:374:378 (477)(045)

Світлана Бахомент, Алла Бляшевська, Лілія Боремчук

Луцький педагогічний коледж (Луцьк)

Ольга Троцюк

Луцький спеціалізований ЗЗСО №1 (Луцьк)

РОЛЬ КУРАТОРА ГРУПИ В ОРГАНІЗАЦІЇ ПОЗНАВЧАЛЬНОЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті висвітлюються теоретичні аспекти сутності, структури, змісту, значення роботи куратора академічної групи ЗВО та його впливу на студентський колектив. Встановлено, що діяльність куратора ЗВО має високу соціальну значущість і займає одне з центральних місць у формуванні національної свідомості і духовної культури українського студентства. Професійна педагогічна діяльність куратора розглядається як цілісна динамічна система. Визначено структурні елементи педагогічної діяльності куратора групи, які складають систему і знаходяться у прямій та зворотній взаємозалежності.

Ключові слова: куратор, виховний процес у закладі вищої освіти, організаційні форми виховної роботи, поза навчальна виховна робота.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Кардинальні зміни в підході до розвитку вищої освіти, які останніми роками відбуваються на вітчизняному науковому просторі, вплинули не лише на орієнтаційні та світоглядні концепції у навчанні та вихованні, а привели також до виникнення нових потреб суспільства в питанні надання освітніх послуг. Так, наразі вища освіта вважається не лише сферою формування кваліфікованого фахівця, а також тим середовищем, яке покликане спрямовувати освітній процес на створення гармонійної всебічно розвинутої особистості майбутнього спеціаліста.

Організація виховної роботи у закладі вищої освіти віддзеркалює новітні технології виховання студентства, роль та функції куратора академічної групи в управлінні системою позааудиторної виховної роботи, що вміщує аналіз і прогнозування, планування та організацію, контроль і координацію, оцінку та корегування. Проблема організації виховної роботи зі студентами є однією з найактуальніших у педагогічній теорії та практичній діяльності закладів вищої освіти. Саме у процесі виховання студентів має бути реалізована мета та основні принципи національного виховання, що передбачає, з одного боку, поглиблений аналіз соціально-психологічної природи виховання як особистісно-комунікативного, особистісно-орієнтованого процесу, з іншого – розглядає організацію виховної роботи зі студентами крізь призму історично зумовлених соціальних функцій ВНЗ та її цільового призначення [9, с. 12]. Значна роль у цьому процесі належить куратору академічної групи. Саме від організаторських та особистісно-професійних якостей куратора залежить вектор професійного та особистісного становлення майбутніх спеціалістів і, особливо, фахівців педагогічного спрямування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується означена стаття. Вивчення та аналіз ряду вітчизняних і російських наукових досліджень свідчить, що проблему ролі та місця куратора, його діяльність в академічній групі вивчали в своїх працях В. Алфімова, В. Базилевича, Е. Бердникової, О. Винославської, С. Гури, Б. Кабарухіна, І. Калачова, О. Клименко, Є. Коцюби, С. Новикова, М. Мартинової, Л. Філінської, Є. Хрикова, І. Соколової, В. Філіпова.

Мета статті: проаналізувати особливості сутності, структури, змісту, значенні роботи куратора академічної групи ЗВО та його впливу на студентський колектив в умовах сучасних освітніх реформ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Важлива роль в освітньому процесі вищих педагогічних закладів освіти належить куратору, від якого студенти очікують психологічної допомоги та підтримки. Кураторство – одна із форм роботи зі студентами і, як будь-яка діяльність, безпосередньо залежить від того враження, яке створюється і підтримується у студентів про куратора. Тому, значна роль у виховній роботі ЗВО належить куратору.

В. Васюков і А. Волков [4] вважають, що виховання студентів у закладі вищої освіти здійснюється в кожному з основних підрозділів вищого освітнього закладу (кафедри, групи), проявляється у перетворенні свідомості і поведінці персоналу (студентів, викладачів, адміністрації) у відповідності з заданими нормами суспільства, держави і закладу вищої освіти на основі їх свідомого прийняття суб'єктом освітнього процесу, а також у створенні умов і можливостей для його самореалізації в різних сферах життя: науковій, культурній, громадській, спортивній та іншій позитивно спрямованій діяльності. В цей час нинішню систему кураторства у закладах вищої освіти можна оцінити як не задовільну тому, що у більшості випадків задовольняється виконанням деяких загально-педагогічних обов'язків і найчастіше здійснюється на основі інтуїтивного уявлення про організацію виховної діяльності в академічних групах та прийнятті рішення на основі здорового глузду, без урахування індивідуальних особливостей студентів [7, с. 6]. Тому з'явилася необхідність в уточненні поняття «куратор», його функцій, основних напрямів роботи і обов'язків куратора у педагогічному закладі вищої освіти.

За визначенням Л. Васильєвої, «куратор студентської групи – людина, яка виконує виховну діяльність у ЗВО, яка є духовним посередником між суспільством, професією і студентом в засвоєнні загальної і професійної культури, організовує систему ціннісних відносин через різноманітні види діяльності студентського колективу, створює умови розвитку кожної особистості, захищаючи інтереси студентів» [3, с. 8].

Як свідчить дослідження С. Романової [11], інститут кураторства (від лат. *curator* – попечитель) з'явився за часів виникнення навчальних закладів і фактично існує весь час у системі закладів вищої освіти, разом з якою зміст його діяльності і характер взаємовідносин зі студентами також набувають нових рис.

Куратор фактично супроводжує всю історію розвитку ЗВО, разом з якою змінювалися його обов'язки, статус, зміст діяльності, характер відносин зі студентами [10, с. 41]. Важливо пам'ятати, що куратор є другом і наставником, помічником у вирішенні найрізноманітніших питань і проблем, сполучною ланкою між студентами і адміністрацією вищого навчального закладу [2, с. 14]. Ми згодні з думкою І. Гетьмана, який вважає, що від того, наскільки куратор сам по собі є особистістю, від того, наскільки серйозно він ставиться до своєї роботи, певним чином залежать результати освітнього процесу у закладі вищої освіти [6, с. 161]. Куратор має бути не лише вихователем, а й носієм моральних принципів, зразком для наслідування студентів.

Таким чином, куратор – це наставник, помічник, а в сучасному значенні – менеджер, тобто той, хто використовує внутрішні можливості і ресурси інших людей для досягнення конкретних цілей. Тому роль куратора підвищується і коло його завдань щодо виховної роботи зі студентами розширюється. Обов'язки та функції куратора академічної групи в Луцькому педагогічному коледжі зафіксовані в «Положенні про куратора групи», де чітко прописано функції, права та обов'язки куратора групи.

Діяльність куратора групи пов'язана з виконанням ним цілого ряду покладених на нього обов'язків. До них відносяться: всестороннє вивчення студентів; пояснення і впровадження правил поведінки студентів; повсякденне спостереження за встиганням студентів, контроль за самостійною роботою; періодичне проведення загальних зборів в групі; залучення студентів до гурткової роботи; організація суспільно корисної праці; надання допомоги в роботі добровільних дитячих і юнацьких організацій і об'єднань;

внесення пропозицій керівництву закладу про заохочення і покарання студентів; об'єднання виховних зусиль викладачів, які працюють в групі, і встановлення єдиного підходу до студентів; підтримання зв'язків з батьками і робота з сім'єю; ведення особових справ студентів. Також куратор групи має право на :

- відвідування уроків, занять із теоретичного і виробничого навчання, виробничої практики та позакласних занять у своїй групі, присутність на заходах, що проводяться для студентів навчальні, культурно-просвітні заклади, інші юридичні або фізичні особи;
- внесення пропозицій та розгляд адміністрації навчального закладу та педагогічної ради про моральне та матеріальне заохочення студентів;
- ініціювання розгляду адміністрацією навчального закладу питань соціального захисту студентів;
- внесення пропозицій на розгляд батьківських зборів щодо матеріального забезпечення організації та проведення позаурочних заходів у порядку, визначеному законодавством;
- відвідування студентів за місцем їх проживання (за згодою батьків, опікунів, піклувальників), вивчення умов їх побуту та виховання;
- вибір форми підвищення педагогічної кваліфікації з проблем виховання;
- вияв соціально-педагогічної ініціативи, вибір форм, методів, засобів роботи зі студентами;
- захист професійної честі, гідності відповідно до чинного законодавства;
- матеріальне заохочення за досягнення вагомих результатів у виконанні покладених на нього завдань.

В. Зелєєва пропонує класифікацію ролей куратора [8, с. 23]:

1. Куратор – «інформатор».
2. Куратор – «організатор».
3. Куратор – «психотерапевт».
4. Куратор – «батько».
5. Куратор – «приятель».
6. Куратор – «безтурботний студент».
7. Куратор – «адміністратор».

Усі перелічені ролі зустрічаються на практиці, вони мають як позитивний, так і негативний ефект. Таким чином, приходимо до висновку, що за останні роки кураторство зарекомендувало себе як незалежну систему взаємодії «вихователь – студенти», яка допомагає вирішувати питання в навчанні, передавати студентам досвід, знання та найкращі традиції, вирішувати багато проблем, чинити певний вплив на формування особистості.

Куратор має виконувати чимало функцій, основні з яких – виховна, організаторська та комунікативна. Провідною серед них, безумовно, є виховна функція. Адже суспільство від установ освіти у першу чергу вимагає «кінцевий продукт» – сформованої особистості, яка усвідомлює свою належність до українського народу, зберігає і продовжує українські культурно-історичні традиції, шанобливо ставиться до рідних святих, української мови, історії, а також до культури всіх національностей, які проживають в Україні, виявляє культуру міжетнічних і міжособистісних стосунків [5].

В роботі О. Агейко «Роль і функції куратора у виховному процесі» визначено такі функції куратора: інформативна, організаційна, комунікаційна, контролююча (адміністративна), творча [1]. Ми вважаємо, що дані функції куратор реалізує у своїй роботі з академічною групою в наступних аспектах: інформування передбачає відповідальність куратора за своєчасне отримання студентами необхідної їм інформації щодо навчальних і позанавчальних заходів, в яких вони повинні взяти участь; організація передбачає структурування куратором спільно з учасниками позанавчального життя академічної групи (посвята в першокурсники, день коледжу, спортивні змагання тощо); комунікація – забезпечення і підтримка сприятливої психологічної атмосфери у керованій академічній

групі; структурування внутрішньогрупових відносин; посередництво з кафедрами, закладу вищої освіти, студентським профкомом; контроль за відвідуванням студентів, особливо на молодших курсах; контроль за виконанням функцій старости, вибір і переобрання старости групи; творчість куратора передбачає розширення діяльності у зв'язку з його індивідуальними потребами і здібностями.

Особливо хочеться зупинитись на об'єднавчо-гуртуючій функції, яка впливає з того, що діючим фактором являється згуртування студентів, здоровий психологічний мікроклімат в групі, товариське спілкування, турбота один про одного, вплив студентського колективу на кожну особистість [7, С.34].

Створення студентського колективу, як і виховання взагалі, слід починати із знайомства з студентами. Приступаючи до роботи в групі, куратору групи слід переглянути особові справи студентів, поспілкуватись з викладачами, проаналізувати успішність, яка була в школі і скласти загальне уявлення про успішність, позитивні сторони і недоліки групи з тим, щоб визначити найбільш вірний підхід до організації виховної роботи.

Уміння куратора групи організувати змістовну позакласну роботу зі студентами є чи не найважливішим у вихованні студентського колективу. Куратору групи варто подбати про те, щоб уже з перших днів роботи з колективом залучити студентів до активної практичної позакласної діяльності, пробудити і розвинути інтерес до неї.

Велике значення у створенні колективу групи має уміле пред'явлення з перших днів занять педагогічних вимог до студентів. Зазвичай на початку навчального року куратор групи проводить спеціальні збори. Він докладно знайомить студентів з найважливішими правилами життя в колективі і роз'яснює, як вони повинні вести себе на заняттях і перервах, виконувати завдання викладачів і приймати участь у спільній роботі колективу. Пред'явлення вимог спонукає студентів до аналізу своєї поведінки і переживанню внутрішніх протиріч між наявним та необхідним рівнем поведінки, що в кінцевому підсумку стимулює їх роботу над собою [11, С.25].

В Луцькому педагогічному коледжі куратор групи на першому курсі роботу з колективом будує за такою схемою:

1. Анкетування студентів на теми: «Наша група», «Ми і наші викладачі», «Ми і наші батьки» з метою вивчення:
 - стосунків студентів між собою, з викладачами та батьками;
 - громадської думки, настроїв та традицій колективу;
 - ступеня впливу на студентів неформальних лідерів та мікрогруп;
 - ступеня впливу на студентів формального активу групи.
2. Збори колективу на тему: «Морально-психологічний клімат в колективі та шляхи його оздоровлення» (за матеріалами анкетування).
3. Засідання активу групи на тему: «Про роль активу групи в адаптації першокурсників до навчання в коледжі».
4. Здійснення активних форм роботи (диспутів, вікторин, літературних і тематичних вечорів, дискусій, ділових і рольових ігор, спрямованих на формування в студентів рис загальнолюдської моралі).

На практиці це відбувається таким чином. Після анкетування висвітлюються причини і фактори психологічного дискомфорту студентів у групі, конфліктності, занижених можливостей окремих студентів добре навчатися, причини поганої дисципліни, нестабільних, напружених стосунків студентів між собою, з батьками, викладачами тощо.

Все це стає предметом ділової конструктивної розмови зі студентами під умовною назвою «Як нам жити краще». Куратор групи наголошує на тому, що хороший настрій, ділову навчальну атмосферу, добрий мікроклімат ніхто крім самих студентів їм не створить. Іде розмова про руйнівну силу негативних емоцій: страху, ненависті, гніву, тривоги, роздратованості, поганих думок, про те, як ці емоції діють на внутрішні органи, на здоров'я, про біологічну і психічну природу цих емоцій, і навпаки, який благотворний вплив на людину має любов, доброзичливість, доброта, милосердя.

Мова йде про те, як несприятливий мікроклімат у групі негативно впливає на здоров'я кожного зокрема. З'ясовується, що поганий стан здоров'я не дає змоги багатьом студентам навчатися так, як їм би хотілося. Студентам стає зрозумілою і привабливою необхідність створення програм «Психічне здоров'я», «Фізичне здоров'я», «Спілкування».

Це перші важливі кроки до створення позитивного емоційного середовища в групі, до успішної діяльності студентів.

Необхідною передумовою формування студентського колективу є організація самоуправління в групі і виховання активу. У склад активу зазвичай входять кращі студенти, які добре вчаться і користуються повагою серед своїх товаришів. Щоб активісти добре працювали, їх слід регулярно інструктувати, детально роз'яснювати, які обов'язки лягають на старосту групи, керівників різних комісій. Але цього мало. Важливе значення має практична допомога куратора групи в роботі активу. Тому необхідно вчити активістів розробляти намічені заходи, допомагати їм в розподілі громадських доручень і давати поради при виникненні тих чи інших труднощів.

Чималу роль грають індивідуальні бесіди куратора групи з активістами. В процесі таких бесід куратор групи багато чого дізнається про групу, про взаємовідносини студентів, про труднощі, з якими стикаються активісти, намагається підтримати їх, підбадьорити хорошою порадою, чуйністю. В роботі з активістами потрібно здійснювати тактичний контроль за виконанням ними своїх обов'язків.

Одним із пріоритетних напрямів роботи куратора групи сьогодні є поглиблення демократичних основ життя студентського колективу, посилення студентського самоврядування, всебічна підтримка ініціативи молоді, кожної їх цінної пропозиції, розвиток конструктивної критики, самокритики. Налагодженість роботи самоуправління є дієвою підтримкою зусиль куратора групи з покращення освітнього процесу в академічній групі.

Там, де недооцінюється самоврядування, студенти живуть за вказівкою куратора, активу, тобто виконують чужу волю. Це перешкоджає їм виявити себе, самоутвердитися в колективних справах. У результаті процвітає формалізм у виховній роботі, який виникає всюди, де заходи нав'язуються студентам, заздальгідь понадміру детально продумуються, а подекуди й репетируються педагогом. Все це зводить нанівець ефективність роботи.

Не заходи, а самі студенти з їх інтересами та переживаннями повинні стати центром піклування куратора групи.

Можна залучати студентів до аналізу ефективності окремих етапів творчої справи, колективного самоаналізу своєї роботи і товаришів, проведення окремих елементів виховних заходів. Щоб колективно оцінити той чи інший захід, куратор групи пропонує кожному вихованцю продовжити речення:

«Мені сподобалось те, що...»

«Я хочу сказати куратору групи, що...»

«Мені було нецікаво, бо...»

«Мене найбільш вразило те, що...»

«Сьогодні я зрозумів, що...»

Сам факт участі студентів у такій формі оцінювання дає змогу кожному переконатися у важливості його думки при аналізі результатів праці педагога, товаришів, колективу.

Реальна участь студентів в управлінні справами колективу групи гарантується в разі передачі їм реальних управлінських повноважень та покладання відповідальності за їх виконання. У зв'язку з цим класні куратори груп мають постійно створювати умови для реалізації прийнятих органами самоврядування рішень.

Однак, найважливішим у вихованні студентського колективу є вміння куратора групи організувати змістовну позакласну роботу. Мета її – залучити студентів до практичної діяльності, щоб перед ними завжди стояли надихаючі задачі-перспективи.

Ось тому досвідчені куратори груп багато думають над тим, щоб з перших днів роботи з колективом залучити студентів в практичну позакласну діяльність.

Крім основних показників результативності діяльності куратора є ряд додаткових. По-перше, це ті психологічні новоутворення, які виникають у самого куратора в ході його діяльності. По-друге, це задоволеність результатом роботи куратора з боку студентів, адміністрації, інших викладачів, які працюють з групою, а також самого куратора. Третім показником є психологічна складова результату, тобто витрата часу, емоційних і фізичних сил студентів та куратора. Надмірна захопленість педагога своєю роботою часто призводить до того, що він забуває про себе, свою сім'ю, здоров'я, що відображається в кінцевому рахунку і на його діяльності. Праця нервової, емоційно неврівноваженої людини, яка відчуває великі проблеми в особистому житті, не може бути ефективною. Ознаки «згоряння» викладача на роботі останнім часом стали настільки актуальними, що багато педагогів, щоб уникнути цього нехтують своїми обов'язками куратора, підходять до них формально. Ефективною є така діяльність куратора, на яку витрачається оптимальна кількість часу, фізичних і моральних сил. Професійна поведінка куратора, в першу чергу, визначається рівнем сформованості тих педагогічних знань, умінь, властивостей особистості, які безпосередньо впливають на ефективність його діяльності.

Погоджуємось із С. Панченко, А. Степаненко і Г. Фіщук у тому, що для успішного виконання виховних завдань куратори мають постійно вивчати студентську групу, внутрішньоколективні відносини, що в ній складаються, використовуючи для цього такі методи: групове опитування (застосовується у формі групового інтерв'ю або анкетного опитування для виявлення думок студентів з окремих питань); обмін думками (застосовується куратором при проведенні зборів, диспутів, дискусій); спостереження (здійснюється безпосередньо в процесі навчання, особистісних контактів, обміну думками); вивчення документації (особистих справ студентів).

Робота куратора ЗВО визначається в основному за п'ятьма напрямками: організаційний (організація групи в участі у навчальних, науково-дослідних, виховних та спортивних заходах); навчальний (контроль за успішністю групи і дисципліною студентів, контроль виконання навчального графіка і поточних завдань дисципліні та контроль зимової та літньої сесій у студентів групи); науково-дослідний (підготовка академічної групи до участі в науковій діяльності); виховний (відвідування та участь у виховній роботі ЗВО); спортивний (участь студентів у спортивно-колективних заходах, спартакіаді коледжу, Днях здоров'я). Ці пріоритетні напрямки визначають обов'язки куратора з виховної роботи як в академічній групі, так і в закладі вищої освіти в цілому. Отже, куратор – це будь-який викладач, в обов'язки якого входить керівництво академічною групою та позанавчальним життям студентів. Куратори регулярно проводять збори академічних груп, на яких обговорюються актуальні питання студентського життя та студентського самоврядування.

Визначення доцільності обраних форм, методів і змісту позаурочної діяльності є одним із завдань у роботі куратора групи. При цьому важливо: якщо вихованці відчувають позитивні емоції внаслідок того, що їхня діяльність приносить користь людям, суспільству, то така діяльність стає фактором розвитку всіх сторін особистості, формує позитивне ставлення студентів до своїх обов'язків, долає недоліки у поведінці. Тому куратор групи, пропонуючи і обговорюючи зі студентами різноманітні форми роботи, повинен допомогти їм знайти такі справи, в ході яких вони зможуть відчути себе повноцінними членами суспільства.

Оскільки надзвичайно важливим є вибір доцільних форм виховної роботи, то нами було створено проект, мета якого – вивчити думку батьків, кураторів груп та студентів четвертокурсників Луцького педагогічного коледжу стосовно вибору тих чи інших форм виховної роботи. При створенні проекту було опитано батьків, кураторів група студентів четвертокурсників відділення «Початкове навчання». В ході дослідження його учасники шукали відповідь на питання: «Чи може участь у позакласних виховних заходах приносити користь?»

Результати проекту представлено у вигляді презентації і зроблено такі висновки:

- Куратор групи надає перевагу традиційним формам організації позакласної виховної роботи з частковим використанням інноваційних технологій.

- Студенти надають перевагу використанню інноваційних технологій під час організації дозвілля та використанню активних форм спілкування.
- Найбільших результатів у виховній роботі можна досягти при оптимальному поєднанні традиційних форм роботи з інноваційними технологіями і при максимальному врахуванні інтересів та запитів молоді.

Висновки. Отож, куратори груп – важлива ланка освітнього процесу у закладі вищої освіти. Шляхи реформування полягають у запровадженні в освітній процес сучасних педагогічних технологій, відхід від засад авторитарної педагогіки. Головним принципом такого підходу мають стати утворення системи партнерства студентів, впровадження загальнолюдських цінностей, досягнення гармонії стосунків людини з навколишнім середовищем, суспільством, природою.

Робота куратора групи має виходити з необхідності розвитку у студентів якостей, які допоможуть їм реалізувати себе як частину суспільства, неповторно індивідуальними засобами самореалізації. Тобто, діяльність куратора групи закладу вищої освіти являє собою свідому, доцільну діяльність щодо навчання, виховання і розвитку студентів і створює цілісну систему роботи щодо виконання щоденних функціональних обов'язків куратора групи.

Джерела та література

1. Агейко О. В. Роль и функции куратора в воспитательном процессе / О. В. Агейко [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://if.grsu.by/Ideol_vosp_rabota/
2. Борисенко Ю. Профессионально-нравственная культура студента и роль куратора в её формировании / Ю. Борисенко, Е. Гвильдис // Новый Коллегиум. – 2007. – № 4. – С. 11-35.
3. Васильева Л.М. Педагогические условия повышения квалификации кураторов студенческой группы в колледже : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Л. М. Васильева. – Ставрополь, 2004. – 23 с.
4. Васюков И. Л. Качество воспитательного процесса вуза как объект управления / И. Л. Васюков, А. Н. Волков // Проза.ру [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.proza.ru/2004/12/22-193>
5. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / За ред. В. Кременя. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – С. 35.
6. Гетьман І. А. Місце і роль куратора в навчально-виховному процесі вищого технічного навчального закладу / І. А. Гетьман // Вісник Черкаського університету. Серія: Пед. науки. – Черкаси, 2008. – Вип. 125. – С. 159-163.
7. Горшкова М. А. Модель воспитательной деятельности куратора студенческой группы в педагогическом вузе : дис. ... канд. пед. наук / М. А. Горшкова. – Орехово-Зуево, 2011. – 163 с.
8. Зелеева В. П. Совершенствование работы кураторов студенческих групп / В. П. Зелеева // Разработка модели системы воспитания в высшем учебном заведении : отчеты о науч.-исслед. работе. – Казань : Изд-во КГУ, 2000. – С. 20-26.
9. Інноваційні комунікативні технології в роботі куратора академічної групи : методичні рекомендації / Під редакцією Н. К. Желябіної. – Запоріжжя : ЗДІА, 2007. – 67 с.
10. Омельченко С. Куратор академічної групи – домінуюча фігура у процесі формування здорового способу життя студентської молоді / С. Омельченко // Гуманізація навч.-вих. процесу : наук.-метод. зб. / Східнословян. держ. пед. ун-т, каф. педагогіки. – Слов'янськ : СДПУ, 2007. – Вип. 34. – С. 40-45.
11. Романова С. В. Організаційно-виховна робота куратора академічної групи у вищих технічних навчальних закладах : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.07 / С. В. Романова – Луганськ, 2006. – 20 с.

References

1. Agejko O. V. Rol' y` funkcy`y` kuratora v vospytatel`nom processe / O. V. Agejko [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupa : http://if.grsu.by/Ideol_vosp_rabota/
2. Bory`senko Yu. Professy`onal`no-nravstvennaya kul`tura studenta y` rol` kuratora v eè formu`rovany`y` / Yu. Bory`senko, E. Gvy`l`dy`s // Novy`j Kollegium. – 2007. – # 4. – S. 11-35.
3. Vasy`l`eva L.M. Pedagogy`chesky`e uslovy`ya povysheny`ya kvaly`fy`kacy`y` kuratorov studencheskoj grupy v kolledzhe : avtoref. dy`s. ... kand. ped. nauk / L. M. Vasy`l`eva. – Stavropol`, 2004. – 23 s.
4. Vasyukov Y`. L. Kachestvo vospytatel`nogo processa vuza kak ob`yekt upravleny`ya / Y`. L. Vasyukov, A. N. Volkov // Proza.ru [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupa : <http://www.proza.ru/2004/12/22-193>
5. Vy`shha osvita Ukrayiny` i Bolons`ky`j process : navch. posib. / Za red. V. Kremeny`a. – Ternopil` : Navchal`na kny`ga – Bogdan, 2004. – S. 35.
6. Get`man I. A. Misce i rol` kuratora v navchal`no-vy`hovnomu procesi vy`shhogo texnichnogo navchal`nogo zakladu / I. A. Get`man // Visny`k Cherkas`kogo universy`tetu. Seriya: Ped. nauky`. – Cherkasy`, 2008. – Vy`p. 125. – S. 159-163.
7. Gorshkova M. A. Model` vospytatel`noj deyatel`nosti` kuratora studencheskoj grupp v pedagogy`cheskom vuze : dy`s. ... kand. ped. nauk / M. A. Gorshkova. – Orekhovo-Zuevo, 2011. – 163 s.

8. Zeleeva V. P. Sovershenstvovany`e raboty kuratorov studenchesky`x grupp / V. P. Zeleeva // Razrabotka modely` sy`stemy vospyu`tany`ya v vysshem uchebno-m pedagogicheskom zavedeniy`y` : otchety o nauch.-y`ssled. rabote. – Kazan` : Y`zd-vo KGU, 2000. – С. 20-26.
9. Innovacijni komunikaty`vni tehnologii v roboti kuratora akademichnoyi grupy` : metody`chni rekomendaciyi / Pid redakciyeyu N. K. Zhelyabinoyi. – Zaporizhzhya : ZDIA, 2007.– 67 s.
10. Omel`chenko S. Kurator akademichnoyi grupy` – dominuyucha figura u procesi formuvannya zdorovogo sposobu zhy`ttya students`koyi molodi / S. Omel`chenko // Gumanizaciya navch.-vy`x. procesu : nauk.-metod. zb. / Sxidoslovyan. derzh. ped. un-t, kaf. pedagogiky`. – Slov`yans`k : SDPU, 2007. – Vy`p. 34. – S. 40-45.
11. Romanova S. V. Organizacijno-vy`xovna robota kuratora akademichnoyi grupy` u vy`shhy`x technichny`x navchal`ny`x zakladax : avtoref. dy`s. kand. ped. nauk : 13.00.07 / S. V. Romanova – Lugans`k, 2006. –20 s.

Светлана Бахомент, Алла Бляшевская, Лилия Боремчук, Ольга Троцюк. РОЛЬ КУРАТОРА ГРУППЫ В ОГРАНИЗАЦИИ ВНЕУЧЕБНОЙ ВОСПИТАТЕЛЬНОЙ РАБОТЫ В УЧРЕЖДЕНИИ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ. В статье освещаются теоретические аспекты сущности, структуры, содержания, важности работы куратора академической группы УВО и его влияния на студенческий коллектив. Установлено, что деятельность куратора УВО имеет достаточно высокую социальную значимость и занимает одно из центральных мест в формировании национального сознания и духовной культуры украинского студенчества. Профессиональная педагогическая деятельность куратора рассматривается как целостная динамическая система. Определены структурные элементы педагогической деятельности куратора группы, которые составляют систему и находятся в прямой и обратной взаимозависимости.

Ключевые слова: куратор, воспитательный процесс в учреждении высшего образования, организационные формы воспитательной работы, внеучебная воспитательная работа.

Svetlana Bahoment, Alla Blyashevskaya, Lilia Boremchuk, Olga Trotsuyk. THE ROLE OF CURATOR OF A GROUP IN THE ORGANIZATION OF EXTRACURRICULAR EDUCATIONAL WORK AT THE INSTITUTION OF HIGHER EDUCATION. The article covers the theoretical aspects of the essence, structure, content, the importance of the work of the curator and the academic structure of the higher educational institution and its influence on the student's team. It has been established that the activity of the curator of a higher educational establishment has a high social significance and occupies one of the central places in the formation of national consciousness and spiritual culture of Ukrainian students. The curator's professional teaching activity is considered as a holistic dynamic system. The structural elements of pedagogical activity of curator of groups are determined, which are in direct and inverse interdependence.

Key words: curator, educational process in the institution of higher education, organizational forms of educational work, extra-curricular educational work.

Стаття надійшла до редколегії: 10.09.2018 р.

УДК 371

Світлана Бацмай

Волинський інститут післядипломної педагогічної освіти (Луцьк)

МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ ҐЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ

У статті описано модель розвитку організаційної культури керівників закладів загальної середньої освіти на засадах ґендерного підходу. Зосереджено увагу на концептуальній, змістовій, процесуальній, структурно-суб'єктній, діагностико-корекційній та результативній складових вказаної моделі. Детально проаналізовано алгоритм роботи з розвитку організаційної культури керівників закладів загальної середньої освіти у системі післядипломної педагогічної освіти.

Ключові слова: модель розвитку організаційної культури керівників закладів загальної середньої освіти, ґендерний підхід, концептуальна складова, змістова складова, процесуальна складова, структурно-суб'єктна складова, діагностико-корекційна складова, результативна складова.

Постановка проблеми. Аналіз психолого-педагогічної та соціально-філософської літератури з проблем розвитку організаційної культури, вивчення управлінської діяльності й особистісних характеристик керівників ЗСО як форми відображення їхньої організаційної